

Dosarul nr. 2r-133/2022
2-20022875-01-2r-23022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

DECIZIE

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Serghei Ocinschi,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva lui Serghei Ocinschi, intervenient accesoriu Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/301, autoritatea publică Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și a dobânzii de întârziere,
împotriva încheierilor din 30 decembrie 2021 și din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 februarie 2020, SA „Termoelectrica” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Ocinschi, intervenient accesoriu Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/301, autoritatea publică Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 2 353,95 de lei pentru perioada de 01.01.2019 – 30.04.2019, a dobânzii de întârziere în mărime de 181,04 de lei și taxei de stat în mărime de 270 de lei.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica” împotriva lui Serghei Ocinschi, intervenient accesoriu Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/301, autoritatea publică Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și a dobânzii de întârziere.

S-a încasat de la Serghei Ocinschi în beneficiul SA „Termoelectrica” datoria pentru consumul de energie termică la locul de uz comun pentru perioada 01.01.2019 – 30.04.2019 în mărime de 574,46 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 44,17

de lei și suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la momentul înaintării acțiunii, iar în total suma de 888,63 de lei.

În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

La 16 noiembrie 2021, SA „Termoelectrica” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

La 19 noiembrie 2021, Serghei Ocinschi a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând modificarea sau casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea încasării sumei de 44,17 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 270 de lei cu titlu de taxă de stat.

Totodată, a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat, pentru examinarea cauzei în instanța de apel.

Prin încheierea din 30 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea apelantului Serghei Ocinschi privind scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SA „Termoelectrica” și a cererii de apel depuse de către Serghei Ocinschi.

S-a comunicat apelantei SA „Termoelectrica” despre necesitatea prezentării în termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii, în cancelaria Curții de Apel Chișinău a apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

S-a comunicat apelantului Serghei Ocinschi despre necesitatea prezentării, în Cancelaria Curții de Apel Chișinău a apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 667 de lei și că i se acordă termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii să lichideze neajunsurile menționate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

S-au adus la cunoștință urmările art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, care survin în urma neexecutării încheierii din 30 decembrie 2021.

La 27 ianuarie 2022, SA „Termoelectrica”, a înregistrat cererea de apel motivată, iar prin încheierea din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de apelanta SA „Termoelectrica”.

Prin încheierea din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de către Serghei Ocinschi, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel expuse în încheierea din 30 decembrie 2021.

La 18 februarie 2022, Serghei Ocinschi, a depus cerere de recurs, solicitând admiterea recursului, scutirea de la plata de taxei de stat pentru examinarea recursului și a cererii de apel, casarea încheierilor din 30 decembrie 2021 și 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, restituirea cauzei în instanța de apel la etapa punerii pe rol a cererii de apel, modificarea sau casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea încasării sumei de 44,17 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 270 de lei cu titlu de taxă de stat.

În motivarea recursului a invocat că, până la data de 17 februarie 2022 nu a cunoscut despre emiterea încheierilor contestate din 30 decembrie 2021 și 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar mesajele expediate prin poșta electronică de către grefierul instanței de apel nu au fost recepționate.

A menționat că instanța de apel la 17 ianuarie 2022 a expediat încheierea din 30 decembrie 2021 la adresa de email: xxxx, indicată în cererea de apel nemotivată, însă nu a primit confirmare de citire în mod automat. La fel și încheierea din 03 februarie 2022 a fost expediată la 08 februarie 2022, însă a aflat despre această încheiere la 17 februarie 2022 când a și transmis confirmările respective.

A susținut că instanța de apel urma să aplice mecanismul comunicării participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui.

Recurentul a indicat că instanța de apel ia îngrădit dreptul de acces liber la justiție și nu a întreprins toate măsurile posibile în vederea aducerii la cunoștință a încheierilor din 30 decembrie 2021 și din 03 februarie 2022. La caz, instanța de apel a aplicat doar regula de comunicare prin intermediul poștei electronice, însă având în vedere că apelantul este persoană fizică urma să comunice actele de procedură și prin poștă cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, în vederea respectării tuturor modalităților de comunicare prevăzute de Codul de procedură civilă.

A menționat că, în cererea de apel nemotivată depusă pe la 19 noiembrie 2021 împotriva hotărârii primei instanțe, a solicitat scutirea de plata a taxei de stat pentru cererea de apel, fiind consumator cu drept protejat de stat și invocând art. 31 alin. (2) din Legea nr.105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, art. 4 alin. (1) pct. 71 din Legea nr. 1216 din 03.12.1992 privind taxa de stat, art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 30 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat, subliniind că potrivit Legii nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, consumator este orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională, prin urmare, Ocinschi Serghei nu deține calitate de consumator în prezenta cauză, dânsul fiind beneficiar de servicii comunale prestate de S.A. „Termoelectrica”. Totodată, în încheierea din 03 februarie 2022 Curtea de Apel Chișinău constată că Ocinschi Serghei este consumator.

A indicat că, în opinia sa instanța de apel greșit a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat, la fel greșit a calculat taxa de stat în sumă de 667 lei, aplicând eronat art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03.12.1992.

La momentul depunerii cererii de apel la 19 noiembrie 2021 suma de 574,46 de lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice la locul de uz comun pentru perioada 01.01.2019 - 30.04.2019 a fost achitată integral. Astfel, suma contestată este 314,17 (44,17 de lei + 270,00 de lei = 314,17 de lei), dar nu 888,63 de lei.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa participanților la proces la 23 februarie 2022 prin scrisoare de însoțire (f.d. 116, vol. II).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 03 februarie 2022, care a fost expediată în adresa recurentului, prin intermediul poștei electronice, la data de 08 februarie 2022 (f.d. 99, vol. II).

Astfel, cererea de recurs înregistrată la 18 februarie 2022 a fost depusă cu respectarea termenului prevăzut de lege (f.d. 102-114, vol. II).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Serghei Ocinschi și a menține încheierile contestate, din următoarele motive.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Totodată, în conformitate cu art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

De asemenea, din dispozițiile art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, rezultă că de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamantii în acțiunile de protecție a drepturilor consumatorilor;

Prevederi similare se conțin și în textul art. 4 alin. (1) pct. 7¹ din Legea taxei de stat, care stipulează că, sînt scutiți de plata taxei de stat în instanțele judecătorești, reclamantii în acțiunile de protecție a drepturilor consumatorilor.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea

dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din materialele cauzei rezultă că, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 19 noiembrie 2021, Serghei Ocinschi, a depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea acesteia, modificarea sau casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea încasării sumei de 44,17 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 270 de lei cu titlu de taxă de stat. Totodată, a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat, pentru examinarea cauzei în instanța de apel (f.d. 45-47, vol. II).

Se reține că apelantul Serghei Ocinschi în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat pentru cererea de apel, a indicat că fiind consumator cu drept protejat de stat potrivit art. 3 alin. (2) din Legea nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, art. 4 alin. (1), pct. 7¹ din Legea nr. 1216 din 03.12.1992 privind taxa de stat și art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, urmează a fi scutit la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Prin încheierea din 30 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea apelantului Serghei Ocinschi privind scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de apel depuse de către Serghei Ocinschi.

S-a comunicat apelantului Serghei Ocinschi despre necesitatea prezentării, în cancelaria Curții de Apel Chișinău a apelului motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 667 de lei și că i se acordă termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menționate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

S-au adus la cunoștință urmările art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, ce survin în urma neexecutării prezentei încheieri (f.d. 80-83, vol. II).

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu prevederile legale citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii lui Serghei Ocinschi cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel or, instanța de apel just a stabilit că potrivit Legii nr. 105 din 13.05.2003 privind protecția consumatorilor, consumator este orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională. La caz, însă Serghei Ocinschi nu deține calitatea de consumator, el fiind beneficiar de servicii comunale prestate de SA „Termoelectrica”.

În contextul enunțat, instanța de recurs conchide că la caz nu au fost prezentate probe justificative care să demonstreze imposibilitatea achitării de către Serghei Ocinschi a taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Din motivele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră legală și întemeiată încheierea din 30 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Se reține că, copia încheierii din 30 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice la adresa xxxx, care este indicată în cererea de apel nemotivată depusă de către Serghei Ocinschi (f.d. 45-47, vol. II).

Ca urmare, prin încheierea din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul

declarat de Serghei Ocinschi, din motiv că în termenul stabilit apelantul nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat (f.d. 90-96, vol. II).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Serghei Ocinschi or, Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 30 decembrie 2021 a indicat expres termenul (de 10 zile din data recepționării încheierii) și a identificat locul concret în care apelantul trebuia să prezinte apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în mărime de 667 de lei, însă în termenul-limită stabilit, Serghei Ocinschi nu a prezentat în cancelaria Curții de Apel Chișinău apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în original.

Colegiul reține prevederile art. 110 din Codul de procedură civilă, care stabilește că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

La caz se constată că, nu sunt îndeplinite condiții prevăzute de dispozițiile legale sus enunțate, iar ca urmare, prin prisma art. 10 din Codul de procedură civilă, apelantul este ținut să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoaștere ori interpretarea viciată a prevederilor legii.

În conformitate cu art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Respectiv, expedierea încheierii de a nu da curs apelului, prin intermediul poștei electronice, care este o modalitate de transmitere prevăzută de legislația procesual civilă, face dovada comunicării actului de procedură, atașată la fila dosarului 84, pe care se află înscrisă mențiunea că Curtea de Apel Chișinău, expediază spre cunoștință încheierea din 30 decembrie 2021.

Ca urmare, Colegiul va respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că, la materialele dosarului lipsește dovada recepționării încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 decembrie 2021.

Or, mesajul transmis de pe o adresă electronică către o altă adresă este preluat imediat în rețeaua internet de către un server și livrat adresei de e-mail indicată.

Deci odată ce instanța a comunicat apelantului actul de procedură, prin intermediul poștei electronice, susținerile invocate în recurs sunt neîntemeiate, având în vedere că instanța a respectat legislația procesual civilă, fără a leza apelantului vre-un drept procesual. Așadar, termenul legal până la care apelantul putea înlătura neajunsurile a fost depășit.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Colegiul reține că cererea de apel motivată și dovada achitării plății taxei de stat, nu au fost depuse în termenul limită în care apelantul avea obligația de a efectua acțiunile procesuale.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Instanța de recurs constată că, instanța de apel a îndeplinit procedura de comunicare a actelor de procedură, prevăzută de art. 100-105 din Codul de procedură civilă, care prevăd comunicarea actelor de procedură, prin intermediul poștei electronice și ca urmare, nu se poate reține că soluționarea cauzei s-a făcut cu încălcarea dreptului acesteia la apărare sau la un proces echitabil.

În concluzie, Colegiul constată că instanța de apel a pronunțat o încheiere legală și temeinică, aplicând corect dispozițiile art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că prin respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, instanța de apel i-a îngrădit accesul la justiție or, o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și jurisprudența degajată a CEDO, în care cert se menționează că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Adițional, Colegiul învederează că, odată inițiind procedura de apel, apelantul urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să întreprindă măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, reținut și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

Referitor la cererea reclamantului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de recurs, Colegiul menționează că potrivit art. 85 alin. (1) lit. m) din Codul de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc participanții la proces – pentru recursurile lor împotriva încheierilor judecătorești, astfel Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind irelevantă cerința recurentului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de recurs.

Din considerentele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Serghei Ocinschi și de a menține încheierile din 30 decembrie 2021 și 03 februarie 2022 ale Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Serghei Ocinski.

Se mențin încheierile din 30 decembrie 2021 și 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva lui Serghei Ocinski, intervenient accesoriu Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/301, autoritatea publică Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice și a dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh